Zevende Jaer. Nr 18. Zaterdag, 5 Mei 1860.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M.-F. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk. . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 5 MEI.

De kwestie van het gouden geld is een der belangrykste punten welke er tegenwoordig aen het dagorde staen, en evenwel schynt het gouvernement er zich niet om te bekommeren. Het regent petitien in de Kamer, die altemael geregeld en zelfs reeds zonder opmerkingen, naer de scheurmand veroordeeld worden — anders gezegd naer het bureel van inlichtingen.

De petitien vragen, dat men wettigen loop zou geven aen het fransche goud, waermede wy zoodanig overstroomd zyn, dat belgisch zilver byna eene zeldzaemheid wordt en de handel er door wordt belemmerd; men vraegt ook, dat het gouvernement ten overvloede, belgisch gouden geld zou doen slaen van dezelfde weerde als het fransche.

Alles heeft gereklameerd : de grensbewooner, de koopman der groote steden, de winkeliers en klein-handelaers — en echter wat heeft men bekomen? Niets in evenredigheid van het kwaed. Alleen de Bank heeft besloten het fransche goud tegen eenen gevarieerden taks, die vandaeg 19 fr. 91 is, te aenveerden, in plaets van 19 fr. 50 zooals voorheen.

Dat echter is niet genoeg : — als men met een goudstukje by den kaertjes-gever van den yzeren weg komt, rekent hy niet zooals de taks van de Bank, en als wy ons niet vergissen dan werd ons onlangs een stuk van 20 fr. slechts voor 19 fr. 50 aengerekend. Waerom, als de Bank den taks stelt op 19 fr. 91, moet men aen den yzeren weg 41 centiemen meer verliezen?

M. B. Dumortier had beloofd het initiatief op zich te nemen, ter aenbieding van een ontwerp ten dezen opzigte. Hoe wenschelyk dit ook ware, zouden wy liever het initiatief door het gouvernement zien genomen worden, omdat, in de tegenwoordige gesteltenis der Kamer, het voorstel dan meer kans heeft van aengenomen te worden, dan wel als het voortkomt van een lid der regterzy. (*Handelsblad.*)

—

Een punt, hetwelk wy reeds meer dan eens vermeld hebben, namelyk het eenvormig geld heel Europa door, wordt andermael door de *Beurzen-Courant* aengeroerd :

Ook behouden vele landen de gouden munt.

Andere Staten weeren die maer tydelyk af.

België, dat tot deze laetste behoort, zou zich met dezen, namelyk met Duitschland en Nederland, dienen te verstaen over het slaen van gelykvormig geld.

En wat nog verkieslyker ware : ons Staets-bestuer zou al zyne poogingen moeten aenwenden, om in en buiten Europa de aenveerding van een en hetzelfde muntstelsel, gelyk van een en hetzelfde maet- en gewigtstelsel, uit te lokken.

In Engeland had het verledene jaer, ten onderzoeke van dat vraegpunt, een wereld-kongres plaets, waervan de belangryke besluiten, ten gevolge van den neteligen staetkundigen toestand, weinig weerklank vonden.

De toekomst moet nogtans die dringende hervorming zien tot stand te brengen.

Onder den titel van : *Spionnen te Brussel*, lezen wy in het *Handelsblad :*

Ieder dag zien wy te Parys iemand op de planken komen, die de *frontières naturelles* wil terug eischen. Vandaeg heet die komediant Masson, morgen Dupont, vandaeg About en zelfs Thiers. Wel is waer verklaert de *Moniteur* dat het gouvernement daermede niets te tellen heeft; maer middelerwyl maken zy propagande; zy maken de hoofden warm, en stoken het ligt ontvlambare fransche volk en leger op.

Dat is overigens het eenige niet; er zyn andere kenteekens, welke ons aen eene donkere toekomst doen denken. De brutaliteit op de grenzen gepleegd, is zelfs het eenige geval niet : *l'Economiste* van Doornik bevat eenen brief uit Brussel, waervan wy hier een stuk overnemen :

« Alle soorten van zwarte kenteekens, voorloopers van een onweder, rommelen... of beter gezegd kruipen om ons heen. Men heeft te Brussel (en het ministerie houdt er zich mede bezig, meer dan men denkt) het oog op het gaen en komen van een aental duistere persoonen, gisteren nog door niemand gekend, voorzien van papieren die *al* te goed in regel zyn; wonderlyke vreemdelingen, uit Vrankryk gekomen, die zich verspreiden in onze theaters; die in de straten wandelen; die in de kringen komen dringen en de koffyhuizen afloopen : — naemlooze en eiverige bende, welke in de fransche ambassade samenloopt. Zy gaen er in en komen er uit op ieder uer, en schynen onverschillig voor elkander. Het hotel van de ambassade is een bienkorf; zy zyn er de hommels van.... In onze gens-steden zult gy zeker eenige dier persoonen gezien hebben, gekomen men weet niet van waer, ruim en breed levende zonder iets te doen en zonder dat zy eenig middel van bestaen hebben? Wacht u van die dubbelzinnige kerels, even als gy u wachten zoudt van die venynige vliegen welke uit den prosput voortkomen! »

De katholyke wereld aenschouwt met belang de gesteltenis en den gang der zaken in de Pauzelyke Staten. De houding van den edelmoedigen de Lamoricière in zyne hoedanigheid van opperbevelhebber der pauzelyke soldaten verwerft van dag tot dag eene vermeerdering van staetkundig belang. De katholyke volkeren beginnen te begrypen dat inderdaed de maetschappy, de beschaving en het christendom in gevaer zyn, indien zy krachtdadig zich niet gaen verzetten tegen het helsche stelsel der voltrokkene daedzaken, tegen den geest van oproer en omwenteling. De oproep gedaen door den kloekmoedigen de Lamoricière beroert het katholyk Europa : Frankryk, Duitschland, Oostenryk, Spanje, Napels, Ierland zenden hunne zonen die scharen onder het vaendel van orde, beschaving en godsdienst. België zal zich niet laten overtreffen, onze edelste familiën hebben reeds hunne kinderen ter hulp gezonden aen haren algemeenen Vader; een talryk leger maekt zich bereid om naer Italië te vertrekken. Onze katholyke familiën mogen gerust zyn, te Roomen beveelt als minister van oorlog een edele Belg, Mgr de Merode, en wy vernemen uit echte bron dat de Eerw. Heeren P. De Zutter en Fr. Vyt, thans onderpastoors te Aelst, onze Belgische soldaten zullen vergezellen in Italiën in hoedanigheid van aelmoeseniers van het leger. Wy drukken aen die Heeren onze diepgevoelde dankbaerheid uit over hun edelmoedig besluit, en 't is ons eene ware voldoening te mogen aenstippen dat die Heeren twee uitmuntende leerlingen zyn van ons klein Seminarie.

(*Land van Waes.*)

Men schreeuwt zoo lang mosselen, tot dat ze aen kant zyn.

Dit spreekwoord is dikwyls maer al te waer; wy

GESCHIEDENIS EENER KLOK.

(*Vervolg en einde.*)

Het is een onveranderlyk gebruik van de levensbeschryvers van de gestalte, de houding, met een woord den uitwendigen schyn hunner helden te doen kennen. Wy gaen dan de gedaente der klok van Georgius d'Amboise aen onze lezers vertoonen, zoo als wy ze gevonden hebben in de geloofwaerdigste geschiedschryvers van den tyd. Deze klok was dertig voeten in den omtrek, tien voeten in de middellyn en tien voeten hoog. Het is de grootste klok van Europa die ooit in vollen gang geluid heeft; want de klok van Mosco, die, zegt men, van een aenzienlyker gewigt was, heeft nooit kunnen geluid noch zelfs van den grond opgeheven worden. Zy woog 40,000 ponden.

Rond de klok was er behalve den naem van Georgius d'Amboise en derzelver gewigt nog geschreven :

Anno a natali Christi* 1501 *regnante Ludovico XII Francorum rege, fecit Joannes Lemasson.

De lezer zal kunnen bemerken dat men hier aen Ludovicus XII den titel van ***Koning der Franschen*** en niet van ***Koning van Frankryk*** geeft. Deze titel is dan geene nieuwe zaek in Frankryk.

De klank van deze klok was zeer schel. Verscheidene gryzaerds welke wy geraedpleegd hebben en die haer hadden kunnen hooren, vermits zy alleenlyk in 1778 gebroken werd, hebben ons verzekerd dat men haer duidelyk op den afstand van zes uren hoorde. Tydens de fransche omwenteling, in 1792, brak men haer geheel, en zy diende om kanons voor de legers te gieten.

Ondanks de omzigtigheid met welke de kardinael d'Amboise jegens de moniken van St. Ouen wilde te werk gaen, kwam de stond aen op welken hy tusschen de twee mededingende kerken uitspraek moest doen. Zyne beslissing gelyk men het algemeenlyk verwachtte, was gunstig aen de hoofdkerk. Ontving het kapittel van O.-L.-Vrouwkerk haer met groote verrukkingen van blydschap en levendige betuigingen van dankbaerheid, zy verwekte het misnoegen en den nyd der moniken van St. Ouen. De kelder-meester, dien wy reeds de voorregten der kerk van St. Ouen tegen den koster van O.-L.-Vrouwkerk met zoo veel hevigheid hebben zien verdedigen, was een dergenen die minst hunne gramschap konden bedwingen. Van s'morgens af liep hy door geheel de stad inlichtingen vragen, en overal bevestigde men hem de ongelukkige tyding.

— Wie zal de peter der klok zyn? aen welke hooge en magtige vrouw is de uitstekende eer voorbeschikt van haer eenen naem te geven? Zie daer de ondervragingen welke men malkander te Rouen deed. De peter der klok moest natuerlyk Georgius d'Amboise zyn Men verwachtte het, en hy stemde er in toe. Maer wie zou de meter zyn? Het is niet noodig te zeggen met welke drift dezen titel gewenscht werd, door al de slotvoogdessen van Normandië, en vooral door onze oude kennissen de edele vrouwen van Varangeville en van Reuilly.

De vrouw van Reuilly, wier inzigten wy byna geraden hadden op het oogenblik van haer vertrek uit het kasteel van Ectot-de-Baons, was ook naer Rouen gekomen om den voorkeur hy den kardinael af te smeeken. Zy had hare ontwerpen aen haer goede vriendin de barones van Varangeville niet meenen te moeten toevertrouwen; maer sedert hare aenkomst te Rouen strekten hare vlytigste poogingen om deze laetste in hare ontwerpen tegen te streven.

De mededinging der kapittels van O.-L.-Vrouwkerk en van St. Ouen was door degene der twee edele vrouwen verre overtroffen. Zynen naem geschreven zien staen nevens dengenen van den magtigen kardinael, en aldus met al zyne titels tot de toekomende geslachten overgedragen, was zekerlyk eene zaek die bekwaem was om de oogmerken der edele slotvoogdessen aen te hitsen. Hoe veel aendringingen werden er gedaen door de echtgenoten van deze laetsten aen Georgius d'Amboise! hoe veel poogingen! hoe veel betuigingen van verkleefdheid en dienstwilligheid! De baron van Varangeville en de heer van Reuilly, die natuerlyk de party van hunne edele vrouwen namen, waren verscheidene reizen op het punt van handgemeen te worden.

Middelertyd kreeg de kardinael heimelyk kennis van al de omstandigheden der mishandeling welke men den armen Reuben in het kasteel van Ectot-de-Baons had doen uitstaen, en van den nutteloozen strooptogt der edele barons op den grooten weg van Bolbec om hem uit te plunderen. Zyne verontwaerdiging was groot. Van dezen stond af was de zaek der vrouwen van Varangeville en van Reuilly op eene onwederroepelyke wyze by hem verloren.

In de eerste oogenblikken wilde hy zelfs de aenkomst der twee heeren te Rouen waernemen om hen aen het schatkamer-geregtshof te leveren en een geding tegen hen te doen opmaken. Doch dewyl er slechts eene pooging tot diefstal was geweest, die niet gelukt had, voelde hy dat een voorbeeld min noodzakelyk was, en zyne gramschap werd allengskens gestild. Maer er was eene strenge les aen de edele heeren noodig, opdat zy niet meer genegen zouden zyn om weder te beginnen. Hy belastte zich met ze hun te geven.

De heeren van Varangeville en van Reuilly en hunne vrouwen werden naer het aertsbisschoppelyke paleis ontboden. Als zy zich beiden van hunnen kant naer het paleis begaven, koesterden zy de streelendste verwachtingen en zochten de oorzaak eener diergelyke uitnoodiging te raden. De heeren van Varangeville en van Reuilly schenen een weinig verwonderd van malkander in het kabinet des aertsbisschops te ontmoeten Zy begonnen zelfs eenige onbepaelde onrust te hebben, als zy eenen officier wachten aen de buitendeur zagen stellen.

Georgius d'Amboise kwam binnen. Zyn doorgaens zoe zachtmoedig en goedwillig wezen was statig en ernstbaftig.

— Myne heeren, zegde hy hun, als de wil Gods en de keus des konings van Frankryk my, hoe onwaerdig ik ook